

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

KATOLIŠKI GLAS

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 26

Gorica - 27. julija 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Zakaj je Cerkev obsodila komunizem

Odlok, s katerim je sv. oficij obsodil komunizem, je razgibal vso svetovno javnost. Medtem ko dobri in pošteni odobravaljo odločni nastop Cerkev, se komunisti in drugi brezverci kar penijo jeze ter obmetavajo Cerkev z najbolj strupenimi klevetami. Resnica je pa samo ena: Cerkev je obsodila komunizem zaradi njegovega materialističnega in protikrščanskega nazora.

Komunizem sloni na materializmu. To priznavajo vsi komunistični prvak. Lenin zahteva od svojih prištev, da se izrazijo za materializem odkrito in brez pridržka. Saj ni mogoče vzeti iz materialističnega nauka, ki je kakor iz celega uliti, niti ene postavke, niti enega bistvenega dela. (Lenin, Priprava na revolucijo, 1917.) Marksov duhovni oče filozof Feuerbach je učil, da je materializem edino resnični nazor, ki pravi, da je na svetu izključno samo snov; duhovnih bitij ni: ne Boga, ne duše, zato tudi ni večnosti in posmrtnega življenja, niti ni greha ali krivice ali sodb. Kar se duhovno izkazuje, je le posebno delovanje in javljanje materije, snovi: misli so n. pr. le izcedek možganov, kot se seč cedi iz ledvic...

Kjer koli pridejo komunisti na oblast, postane materializem bistveni del šolskega pouka. Tako učijo tudi v Sloveniji, da je izšel človek iz opice, da je razum zgolj treslanje možganskih celic, da je s smrtjo vsega konec, da sta Bog in duša zgolj izmišljotina...

Komunizem proglašja dalje brezboštvo in brezverstvo. Materialistični človek se mora nujno orestiti vseh verskih »predsodkov«. Če ni duha in Boga, ne sme biti niti vere! To je osnovni nauk vseh komunističnih ideologov. Karl Marks je proglašal: »Vera je opij za ljudstvo!... Religija je vzdih potlačene bitja. Uničenje vere kot prividne in varljive sreče človeštva je zahteva njega stvarne in resnične sreče.« — Za Marksom ponavlja Lenin: »Marksizem je materializem, zaradi tega je sovražnik vere... Moramo preinagati vero! To je abc marksizma in marksizma.« — Še doslednejši je Buharin: »Vera in komunizem ne moreta biti drug z drugim ne načelno ne dejansko... Naša naloga ni reformacija vere, marveč rušenje vseh vrst, vseh vrst moral.« — In voditelj brezbožnega boja v Rusiji, »protipapež« Javoslavskij, vzklika z zagrizeno besnostjo: »Komunistično življenje je možno samo tam, kjer se je narod otresel vere. Ne bomo popuščali v naših osnovnih načelih, ampak bomo v naši stranki uničili vsakogar, ki bo v tem pogledu popustljiv... Oznanjamo borbo brezboštva. Naša dolžnost je, uničiti vsak verski pojem.«

To nepomirljivo nasprotje med komunizmom in vero dokazujejo zgodovinska dejstva. Boljševiki so v Rusiji prizadeli strahovito versko razdejanje; rdeči Kaljes je v Mehiki s krvjo nešteti žrtve na strahoten način dokazal svoje sovraštvo do vere; slično se je zgodilo v Španiji. Komunisti so v Romuniji ter v

Razgled po svetu

Italijanska poslanska zbornica odobrila Atlant- sko pogodbo

Po večdnevni živahni debati je bil v četrtek 21. t. m. v rimski zbornici odobren pristop Italije k Atlantskemu paktu. Za vladni predlog je glasovalo 323 poslancev, proti 160, 8 poslancev se je glasovanja zdržalo. Debata o predlogu se je bila po 11 urni seji zaključila že prejšnji večer okrog polnoči ter je prišlo po zavrnitvi raznih, — zlasti komunističnih — protipredlogov do končnega glasovanja. Pri tem glasovanju so se pa levičarji poslužili nedostojne igre in so vrgli v žaro tudi nekaj kroglic, ki so jih imeli za druga glasovanja. Ob štetju so zato ugotovili več kroglic kot je bilo poslancev, ki so glasovali. Glasovanje je bilo seveda razveljavljeno in odloženo na drugi dan. Ob otvoritvi se je zbornični predsednik Gronchi ostro obsodil resni parlamentarizem ponižujoče početje poslancev. Vsa zbornica je ploskala predsednikovim besedam, tudi levičarji, ki so računali na tajnost glasovanja, toda vsa zbornica je vedela, kdo so zlikovci, vsled česar se je ponovno glasovanje pričelo med glasnim prerekanjem leve in desne.

Boj za Atlantski pakt razburja že par mesecev vso italijansko javnost. Socialkomunisti so to obrambno zamisel, ki naj bi preprečila prodiranje komunizma in oddaljila nevarnost vojne, proglasili za napadalni pakt, s katerim si hočeta ameriški imperializem in kapitalizem zaslužiti svet. Z vso prekanjenostjo in zagrizenostjo so začeli hujskati množice in jih pozivati na odpor. Vlada nima lahkega stališča. Samo z odločnim, vendar previdnim postopanjem bo odbila divje komunistične navale, počasi premagala številne težave in si utrdila svoje postojanke. Zmaga v borbi za Atlantski pakt v poslanski zbornici dne 21. t. m. je ena takih pridobljenih postojank. Borba za pakt sicer še ni zaključena, toda vlada z gotovostjo lahko računa na uspeh.

Podkarpatski Rusiji v zadnjih letih docela uničili katoliško hierarhijo in dejansko zatrti katolicizem. Težka obsodba nad nadškofom Stepincem, kardinalom Mindszentyjem ter preganjanje nadškofa Berana so samo najbolj kričeči primeri načrtnega preganjanja vere v Jugoslaviji, na Madžarskem ter na Čehoslovaškem.

Komunizem je zatorej bistveno zloben. V teoriji in v praksi je proti veri in Bogu. Zato pa ga je Cerkev obsodila. In ta odločna obsodba je pričetek — konca komunizma.

Kralj Peter o Jugoslaviji

Kralj Peter je v četrtek 21. t. m. obiskal Rim. O političnem položaju se je nasproti časnikarjem izrazil sledeče:

Združene države naj bodo pri Titovih pogajanjih z Zápdom previdne zaradi njegove dvojne igre. Po kraljevem mnenju se ne more pričakovati, da bi se v Jugoslaviji v kratkem izvršil kak preokret. Tita upropasti sedaj lahko samo Rusija in njeni sateliti. Edini razlog, zaradi katerega Rusija ne podzame tega koraka, je nevarnost nove svetovne vojne, katere Rusija v tem trenutku ne želi. Tito je po kraljevem mnenju »Rdeči Franco«, ki bi napel vse sile, da bi ostala Jugoslavija v kakršni koli bodoči vojni med Vzhodom in Zahodom neutralna, ker samo na ta način bi se ohranil na oblasti. V Jugoslaviji trenutno ne obstoji nikakoli močno tajno gibanje proti režimu, čeprav niti ena petina prebivalstva ne podpira komunizma. Samo če bi Združene države in Anglija odločno pokazale, da so pripravljene dati svojo podporo, bi to pospešilo Titov padec in vzpostavitev demokratičnih svoboščin v Jugoslaviji.

Slednjič je kralj izrazil mnenje, da se Titov režim še ni dokončno odpovedal svoji pomoči grškim komunistom, čeprav je podal tozadevna zagotovila.

Senat Združenih držav je odobril severnoatlantsko pogodbo

Senat Združenih držav je odobril severnoatlantsko pogodbo, s katero se Združene države in enajst drugih držav združujejo v kolektivno samobrambno zvezo proti vsakemu napadu. Senat je odobril pogodbo z 82 glasovi proti 13 po trinajstih dneh razpravljanja. Da postane pogodba obvezna za Združene države, je potreben samo še podpis predsednika Trumana.

Za odobritev sta se zavzemali demokratična večinska stranska in republikanska manjšinska stranka senata. Izmed trinajstih senatorjev, ki so glasovali proti ratifikaciji, sta bila dva demokrata in 11 republikancev. Senat Združenih držav sestavlja 96 senatorjev.

V zvezi z odobritvijo Atlantske pogodbe v senatu z 82 proti 13 glasovom se ameriški tisk strinja v tem, da predstavlja odobritev popolnoma voljo ameriškega naroda. Skoraj vsi časopisi pišejo, da mora slediti zdaj načrt za vojaško pomoč in da mora po Atlantski pogodbi predvideni svet izdelati ukrepe za zagotovitev vojaške podpore, pa tudi politične in gospodarske varnosti. Senat je opravičil upanje in pričakovanje svobodnega sveta. Pogodbo morata odobriti še Francija in Nizozemska, toda po odobritvi

Združenih držav je ratifikacija v teh dveh državah naravna stvar.

Zdaj je odprta pot za ustanovitev severnoatlantske skupnosti v obliki zveze, ki bo imela namen ohraniti mir in braniti svobodo ter varnost proti vsem napadom.

Za zagotovitev in dosego teh smotrov pa mora pogodba postati nekaj več kot papirnato diplomatsko orodje. Pogodba mora postati živa in aktivna stvarnost, pripravljena in sposobna odbiti vsak napad, pa tudi preprečiti vsak napad z ustvaritvijo tako močne vojaške, politične in gospodarske zveze, da se je niti najbolj nepremišljena sila ne bo upala napasti.

Truman za oborožitev Evrope

Predsednik Truman je poslal v ponedeljek 25. t. m. ameriškega kongresu poslanico, v kateri zahteva 1 milijardo in pol dolarjev za vojaško pomoč tujim državam. Poslanico je Truman nameraval poslati že zadnje dni prejšnjega tedna, pa se je premislil in jo poslal v ponedeljek, čeprav nekateri senatori tej nameri nasprotujejo. Predsednikov namestnik Barkley je novinarjem izjavil, da pričakuje, da bo kongres odobril zakonski načrt za vojaško pomoč še pred odgoditvijo sedanjega zasedanja. Nekateri kongresni voditelji pa so izjavili, da bo predlog za vojaško pomoč naletel na večje nasprotovanje kot severnoatlantska pogodba. Kot znano mora predlog poleg senata odobriti tudi predstavniška (poslanska) zbornica.

Pomoč Kominforma grškim upornikom

Po poročilu grške vlade je Kominform ojačil svojo nenapovedano vojno proti Grčiji z dosedaj neobičajno veliko dobavo orožja in municije Bolgariji in Albaniji ter tako obrezuspešil učinek nedavnega zagotovila maršala Tita, da bo Jugoslavija zaprla jugoslovansko-grško mejo.

Grška vlada je poslala poročilo posebni komisiji OZN za Balkan in navaja v tem poročilu med drugim sledeče:

»Kominform je v namenu, da obdrži popolno nadzorstvo nad izvrševanjem načrta za nasilno podjarmljenje Grčije-zozirom na položaj v Jugoslaviji premestil oporišča in operacijska središča proti Grčiji na obe krili sovražnih vojaških položajev, v Albanijo in Bolgarijo, ki se slepo pokoravata Kominformu. Poročilo opozarja nadalje na dejstvo, da je v zadnjem času tudi Romunija znatno povečala svojo pomoč grškim gverilcem. Končno omenja, da se vršijo v Albaniji obvezni nabori med

15.000 Grki, ki so jih gverilci pri svojem umiku v Albanijo nasilno odvedli.

Sprejem v organizacijo Združenih narodov (OZN)

Nova razprava o prošnjah 12 držav za sprejem v OZN pred Varnostnim svetom je pokazala, da ni prišlo v stališču članov sveta do nikake spremembe. Zato je na sestanku Varnostnega sveta prevladalo mnenje, da o teh prošnjah ni umestno glasovati in je svet odgodil svoje delo, ne da bi določil dan prihodnjega sestanka.

Jugoslavija je popustila...

Ameriški list »Christian Science Monitor« je pred kratkim objavil članek svojega posebnega dopisnika v Beogradu, ki med drugim pravi:

Titov režim v Jugoslaviji ima sedaj dva zunanja sovražnika: Kominform in zahodni imperializem.

Jugoslovanski tisk se še vedno trudi, da bi nepristransko izlival svoj srda na oba omenjena nasprotnika. Zanimiva je ugotovitev, da se noben napad na Kominform ne pričinja brez vpludnih fraz komunističnega jezika, ki so naslovljene na zahodne imperialiste. Vzrok za to je jasen, povsem komunističen. Jugoslavija je končno pretrgala vse stike s Kominformom, z Moskvo in moskovsko trgovino, kljub temu pa trdi, da je še vedno komunistična država, še več, da je edina prava komunistična država. Po vseh komunističnih dogmah pa so tako imenovani »zahodni imperialisti« tradicionalni sovražniki. In zaradi tega se zdi, da mislijo Titovi pisuni in pisarji, da je njihova prva in največja dolžnost, da s peresom in črnilom dokažejo svojim bralcem, kako sta jim sovražna po eni strani Kominform in po drugi, kot oni pravijo, »imperialistični zahod«.

Če pa čitate današnji jugoslovanski tisk, morate nehoti ugotoviti, da so napadi proti vzhodu mnogo bolj vroči in ostri kot pa proti zahodu. Kadar se jugoslovanski tisk razburja nad zahodom, so vse njegove besede nekako avtomatično napisane in se vidi, da so vsi ti napadi napisani bolj iz navade kot pa iz prepričanja.

Ne posnemamo pa tega prepričanja le po pisanju jugoslovanskih listov. Zahodni opazovalci so na splošno prepričani, da danes Zahod ni več predmet pravih zlonamernih napadov.

Zahodni zavezniki se nikakor ne smejo dati zapeljati sedanjim nasmejanim obrazom titovcev. Ti so pač prijazni, ker danes potrebujejo pomoč z Zahoda, če se hočejo obdržati na oblasti. A ne smemo pozabiti, da ljudstvo v Jugoslaviji ne mara ne Stalinovega ne Titovega komunizma.



OSMA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Luku.

Jezus je povedal učencem to priložnost: Bil je bogatin, ki je imel oskrbnika, in tega so mu zatožili, da mu imetje zapravlja. Poklical ga je ter mu rekel: Kaj slišim o tebi? Daj odgovor o svojem oskrbovanju, zakaj poslej ne boš mogel biti več oskrbnik. Oskrbnik pa je rekel sam pri sebi: Kaj naj storim, ker mi moj gospod jemlje oskrbnništvo? Kopati ne morem, beračiti me je sram. Vem, kaj bom storil, da me sprejmejo v svoje hiše, ko bom od oskrbnništva odstavljen. In poklical je dolžnike svojega gospoda, vsakega posebej, in dejal prvemu: Koliko si dolžan mojemu gospodu? Sto mer olja, je rekel ta. On pa mu je dejal: Vzemij svoje pismo, brž sedi in zapiši: petdeset. Nato je rekel drugemu: Koliko si pa ti dolžan? Ta je rekel: sto mer žita. Pravi mu: Vzemij svoje pismo in zapiši: osemdeset. In gospod je pohvalil krivičnega oskrbnika, da je razumno storil. Zakaj otroci tega sveta so nasproti svojemu rodu razumnejši kakor otroci luči. In jaz vam pravim: Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemerete, sprejmejo v večna bivališča.

Da bomo današnje evangeljsko priliko bolj umeli, moramo najprej natančneje ugotoviti, o kakšnih dolžnikih in dolgovi nam govori. Dolžniki so bili zemljiški najemniki ali po naše »koloni«, njih dolgovi pa dolžna letna najemnina ali delež na pridelku. Za gospodarja je torej urejal njegov oskrbnik; on je napravil pogodbe ter določeno najemščino ob svojem času izterjeval. Oskrbnika je vezala z gospodarjem posebna službena pogodba, po kateri je bil kajpak dolžan varovati gospodarjeve koristi. V današnji priliki je oskrbnik to svojo dolžnost slabo izpolnjeval in je gospodu delal škodo. To je bil vzrok, da mu je gospod odpovedal ter zahteval obračun. Nepošteni oskrbnik je spoznal, da se bližajo črni dnevi zanj, brezposelnost in beda. Poiskal si je torej prijateljev med koloni tako, da je spremenil najemninske določbe njim na korist. »Pismo« je namreč najemninska pogodba. Upal je, da mu bodo koloni hvaležni ter ga pozneje podpirali v njegovi potrebi. Ko je gospodar zvedel za to spletko, se je nekako takole izrazil: Glejte ga, navihanca! Pametno si je umislil. Ni mogoče reči, da je trde glave... Jasnó je, da ga ni pohvalil kot da bi bil došte-

no ravnal. Oskrbnik je bil tržaške šole: pošten presneto malo, navihana in pretkana da še kar precej.

Vsaka svetopisemska prilika pa je bogata na dobrem nauku za krščanske ljudi. Gospodar veleposestnik je vsemogočni Bog. Oskrbnik je človek. Vse pozemeljsko imetje potemtakem človek upravlja samo v odvisnosti od edinega najvišjega gospodarja, ki ga lahko vsak hip na odgovor pokliče. Ta odgovor ne bo posebno lahak, ker smo grešni ljudje in polni zadolženja pred božjo natančno pravico. Kako bomo obstali pred sodbo? Jezus nas v tej priliki opominja, naj bomo pametni in domiselni podobno kot si je znal krivični oskrbnik pretkano pomagati in poskrbeti za svojo bodočnost: Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom! Pod besedo »krivični mamon« se razume posvetno imetje, ker človeka rado zapeljuje v krivico. Ni vsako imetje krivično, toda skrb za imetje kaj lahko prestopi mejo poštenja in pravice. Namesto da bi se izpostavljali ti nevarnosti, naj bi kristjani bolj mislili na dušo in večnost; posvetno imetje naj bi bolj velikodušno uporabljali za dobra dela in si tako pridobivali za po smrti prijateljev, ki jih bodo sprejeli v svoj večni dom.

Jezus se pritožuje, da kristjani (otroci luči) ne znajo biti tako bistroumni in domiselni v skrbi za dušo, kot so v skrbi za telo posvetnjaki hitri in znanjeni. Ali morda tudi tebe zadeva ta očitke? Ali znaš biti velikodušen v pomoči bližnjemu, v podpiranju dobrih namenov?

Socialna šola

Danes si bomo ogledali, kakšno stališče zavzema krščansko družboslovje do davkov. Vsi vemo, da države in razne druge samoupravne ustanove pobirajo od državljanov davke. Ali so do tega upravičene? Ali so državljanji dolžni plačevati davke?

Država ali kaka druga samoupravna edinica (n. pr. občina) sme pobirati davke, v kolikor jih odobri ljudstvo po svojih predstavnikih, ki v narodnih predstavništvih ali parlamentih sprejemajo zakone, med drugim tudi davčne zakone. Z zakonom določeni pravični davki, katerih pobiranje se izvaja prav na pravičen, po zakonu določen način, so obvezni in so državljanji po vesti dolžni, da jih plačujejo. Obveznost po vesti bi prenehala le, če bi bili davki pretirano visoki in bi imeli namen davkoplačevalce gospodarsko uničiti. Sicer pa socialna pravičnost zahteva, da državljanji vestno izpolnjujejo svoje davčne obveznosti do države.

Plačevanje davkov, to je dajanje denarja v državne in druge javne fonde brez neposredne koristi ali protidodškodnine, je osebna obveznost vsakega državljanja, tako da ne zadeva neposredno imovine, ampak njenega lastnika.

Zdrava pamet pravi, da mora plačati višje davke tisti, ki ima več premoženja. Ker država potrebuje denar za vzdrževanje

državne uprave in zadnje čase tudi vedno bolj za izvrševanje nekaterih važnih nalog, ki jih je prevzela, je jasno, da za to potrebuje denar, ki ga pobira od državljanov v obliki davkov. Vendar pa davki ne morejo biti vedno v neposrednem sorazmerju z dohodki, marveč se sorazmerno z imovino obvezancev postopoma višajo do neke zgornje meje. Take davke imenujemo »progressivne« davke.

S teoretičnega stališča bi bilo najbolj idealno, da bi veljala na splošno ena sama progressivna davčna lestvica za vse dohodke. V praksi pa se je izkazalo, da je del javnih dohodkov lažje kriti s posrednimi davki, ki jih ljudje raje sprejmejo in plačujejo.

Pri predpisovanju davkov naj bi se zakonodajalci ozirali zlasti na naslednje:

Pri predpisovanju novih davkov naj se obdavčijo *dohodki* in ne toliko *osnovna imovina*, ki je itak gospodarsko bolj sterilna in potrebna v drugačne, bolj koristne namene. Visoko naj se obdavči luksuzno in tako blago, ki služi bolj zabavi kot resničnim neobhodnim potrebam prebivalstva. Davki na zapuščino naj ne bodo previsoki, ker bi sicer nasprotovali načelu zasebne lastnine ter bi bili bolj podobni zaplembam kot davkom.

(Dalje)

Iz življenja Cerkve

Odmev odloka o obsodbi komunizma

Odlok sv. stolice, s katerim je ponovno obsodila komunizem, je izzval pri komunistih mnogo hude, naravnost histerične jeze. Tako je n. pr. praški radio odgovoril z neumno trditvijo, da hoče Vatikan s tem odlokom zrušiti temelje čehoslovaške ljudske demokratične države in da se za verskim plaščem odloka skrivajo zlobni načrti mednarodne reakcije.

V Romuniji je sklicala vlada ministrsko sejo, na katero so poklicali pravoslavnega, komunistom prevdanega patriarha Justinijana. Na tej seji so preučevali odlok sv. stolice o obsodbi komunizma, niso pa izdali o tem posvetovanju nobenega poročila. Dobro informirani krogi trdijo, da je naročila vlada patriarhu, naj napravi čimprej konec vsakemu odporu katoličanov v državi. Isti krogi poročajo, da misli sovjetski patriarh Aleksij sklicati še to poletje nekako »velepravoslavno« konferenco, na kateri naj bi preresetali stanje katoličanov v vseh vzhodnoevropskih državah.

Tudi italijanski komunistični in filokomunistični (Nennijevi) listi so zelo razkačeni ter na razne načine, z besedo in slikami, napadajo in smešijo protikomunistični odlok sv. stolice.

Razni ameriški časopisi soglašajo v tem, da je silna reakcija komunistov po vsem svetu najboljši dokaz za učinkovitost papeževe obsodbe. Cerkev je s svojim korakom prizadejala komunizmu hud udarec, zavrnila njegovo nadaljnje širjenje in mogoče tudi omajala komuni-

stično oblast v deželah, kjer je zdaj na krmilu. List »Denver Post« piše n. pr.: »Dejstvo, da je Čehoslovaška objavila, da namerava prevzeti popolno nadzorstvo nad rimskokatoliško cerkvijo v državi, dokazuje, da se komunistični voditelji bojijo posledic, ki jih bo papežev odlok imel glede njihovih pristašev.«

Cerkev na Čehoslovaškem

V zadnjem času skoraj ni bilo dneva, ki bi ne prinesel kake novice v nadaljnjem razvoju komunistične kampanje proti rimskokatoliški cerkvi na Čehoslovaškem. Pred dnevi pa je odšlo 6 ministrov čehoslovaške vlade iz Prage na dopust v Sovjetsko zvezo. Med temi sta tudi minister za prosveto in minister za obveščanje, ki sta imela vodilne vloge v proticerkveni gonji. Kake bodo posledice tega potovanja?

Kampanja je dosegla višek z objavo uradnega izvlečka o zakonskem osnutku, ki uvaja splošno nadzorstvo nad vsemi cerkvami na Čehoslovaškem. Vsa cerkvena imenovanja so pod nadzorstvom in odobreni bodo samo politično zanesljivi kandidati. Zakonski osnutek predvideva tudi nadzorstvo nad cerkveno imovino.

O tem zakonskem osnutku bodo razpravljali na prihodnjem zasedanju čehoslovaškega parlamenta, ki bo v jeseni. Zadeva vse cerkve, zlasti pa je naperjen proti rimskokatoliški cerkvi, ki so jo uradno označili kot »sovražnico«, brez dvoma zaradi velikega števila vernikov in zaradi predanosti papeževi oblasti.

Brez dvoma ni pripisati igri slučaja, da so objavili izvleček

o zakonskem osnutku takoj po papeževi obsodbi komunizma.

Dan po objavi izvlečka o zakonskem osnutku so v katedrali sv. Vida v Pragi in v drugih cerkvah prečitali izjavo čeških duhovnikov, da so zvesti svojim škofom in da odklanjajo »katoliško akcijo« pod pokroviteljstvom vlade.

Nekaj podatkov o katoličanih v Združenih državah

Iz kat. uradnega letopisa za l. 1949 sledi, da je doseglo število katoličanov Združenih držav Amerike, včevši Alasko in Havajske otoke, skoraj 27 milijonov. Od lanskega leta so napredovali za približno 650 tisoč vernikov. Škofije, ki imajo več kot milijon katoliških vernikov, so Chicago, Boston, New York, Filadelfia in Brooklyn. Kardinali imajo štiri, nadškofof dvajset, škofov pa 157. Vseh duhovnikov je 42.534 poleg 7302 laičnih bratov in 141.606 redovnic. Velik del duhovnikov se bavi s poučevanjem in vzgojo mladine. — Katoliške šole poseča približno 4.400.000 otrok; od teh je 240 tisoč vseučiliških dijakov, to je še enkrat toliko kot leta 1946.

Katoličani vzdržujejo 715 bolnišnic s 95.283 posteljami.

Nov škof domačin na Cejlonu

V novi stolnici v Jaffni na Cejlonu je bil posvečen za škofa msgr. Emilijan Pittai, domačin iz rodu Tamul na Cejlonu. Slovesnosti so se udeležili poleg katoličanov in protestantov tudi hindujci in mohamedanci, ki so vsi izražali veselje, da je njihov domač človek prišel do tolike časti. Novi škof ostane kot pomožni škof v Jaffni.

Koledar za prihodnji teden

31. julija, NEDELJA. Osmo po binkoštna. — Ignacij (Ognjeslav) Lojolski, spozn., ustanovitelj jezuitskega reda (16. stoletje).

1. avgusta, PONEDELJEK. Vezí sv. Petra. Prvak apostolov je bil v Jeruzalemu zaprt v ječo, iz katere ga je Bog čudežno rešil. Pozneje pa je bil zaprt v Rimu v Mamertinski ječi, nakar ga je križ osvobodil vseh zemeljskih vezi. Spomnimo se na sodobne ječe in obsodbe katoliških škofov. Satanova igra je stara.

2. TOREK. Alfonz Liguori, škof in cerkv. učnik. — Porcijunkula je bila prvotno majhna cerkev, kjer je sv. Frančišek rad zbiral svoje brate. Zdaj pod to besedo razume mo posebne odpustke, ki so imeli svoj začetek pri tisti cerkvi pod Azizijem.

3. SREDA. Najdba (telesnih) stankov) sv. Štefana. — Lidija, vdova.

4. CETRTEK. Dominik (Nedelj) ko, sp. Bil je sodobnik sv. Frančiška ter je ustanovil beraški red pridigarjev, ki se po njem imenujejo dominikanci. Šteje se med najodličnejše osebnosti srednjega veka.

5. PETEK. Marija Snežna. — Ansbald (Ožbolt), kralj. — Prvi petek.

6. SOBOTA. Jezusovo spreminenje na gori (Mt 17, 1-9)

Dva misijonarja sta odkrila nov rod

Dva holandska misijonarja sta odkrila meseca septembra lanskega leta, na Novi Gvineji nov, do sedaj nepoznan rod ondotnih domačinov, ki so pravi divjaki in še ljudožrci povrh. Zaupanje teh »loveev na človeške glave« sta si pridobila z malimi darovi, posebno pa z igranjem na harmoniko. Naselbine teh divjakov so nad vse preproste: močvirnata tla so pokrita z debli in vejevjem; koče za moške so iz vejevja ter pokrite počezno s listi palme saksak, koče za ženske so pa na drevesih, tudi do 25 m visoko od tal. Ti divjaki ne poznajo stalnega bivališča. Na istem mestu ostanejo kvečjemu osem mesecev, nakar po-

Slovenci in obsodba komunizma

Ljudstvo v Sloveniji je sprejelo vest o obsodbi komunizma z zadoščenjem in odobravanjem. Saj je prišla obsodba v trenutku, ko je vse ljudstvo spoznalo komunizem v vsej svoji strašni resnici kot brezbožno in brezsrčno tiranijo. Komunizem jih je izropal in pahnil v bedo in pomanjkanje, napolnil je ječe in uvedel policijski teror, preganja duhovnike in ruši kapelice. Najbolj jih je pa zadel s tem, da jim je pričel nasilno ropati otroke in pošiljati na prisilno delo. Vsa Slovenija je videla ob tej priliki obupni jok mater ter pravcate ljudske upore, katerim je sledilo masovno zapiranje... In tedaj je prišla — obsodba komunizma. Kot blisk je letela novica od ust do ust, od vasi do vasi: »Sv. stolica je obsodila komunizem! Pravi partiji so izobčeni! Ostalim so odvzeti sv. zakramenti!« V dušah vseh se je tedaj zjasnilo! Sv. Cerkev nas ni zapustila! Obsodba sv. Cerkve nam je zagotovila, da bo satan premagan, da homo spet pozidali kapelice, spet vodili otroke v Cerkev, spet peli: »Povsod Boga...«

rušijo svoja naselja ter si poiščejo kak drug kraj. Njih glavno hranilo tvori neki črv, ki živi v strženu palm me sargo. Da pridejo do teh črvov, ki jih pojedó kar žive, morajo dostikrat posekati veliko palm, kar je tudi vzrok, da morajo svoja bivališča večkrat menjati. Poleg te hrane jim tekne tudi divjačina in tudi človeško meso. Svoje koče kinčajo z glavami živali, od znotraj pa s človeškimi glavami in drugimi človeškimi kostmi. Zato se ne smemo čuditi, če se širi iz njihovih koč grozen smrad. — Žene in dekleta se lepoticijo s školjkami in kožami raznih kač, medtem ko se moški postavljajo s tem, da si prebodejo nos s kosom lesa ali s kako kostjo.

Kulturni obzornik

Šolske prireditve na Tržaškem

Z veseljem beležimo, da so letošnje šolske prireditve na Tržaškem dosegle velik uspeh. Po krivdi rdečih nasilnežev je nastal v prvih letih po vojni velik prepad med šolo in domom. V mnogih krajih učitelji zaradi komunističnega obreko-vanja niso imeli ali še celo danes nimajo potrebnega ugleda, ki je tako nenadomestljiv v šolski vzgoji. Vse te laži sedaj počasi pahnijo in šola dobiva zopet tisto moč in ugled, ki ju v vsaki res svobodni državi uživa. Odkar sta se skregala Stalin in Tito, je na šolah vse boljše. Pionirski in njihovi tovariši — učitelji so kar čez noč zginili. Tako je šola vedno bolj prosta pogubnega političnega vplivanja in se pričinja resno delo v korist mladine in naroda.

Gornje misli potrjujejo velike zaključne prireditve, ki smo jih doživeli v zadnjih tednih. Na večini naših šol je učiteljstvo pripravilo take razstave in prireditve, da kaj podobnega v naših krajih še ni bilo. V Devinu, Nabrežini, Trstu, Dolini in drugih večjih krajih so bile te proslave dogodek prvega reda. V Devinu je že nekaka tradicija, da znajo tovrstne prireditve prav lepo in vzorno pripraviti. To je hkrati velika sreča za nas vse; tako na devinskem gradu stanujoči tržaški gospodar vsaj od te strani spozna Slovence v pravi luči. V Nabrežini so imeli letos kar celo igro »V kraljestvu palčkov«. Tržaške osnovne šole so ob koncu prav tako pokazale, kako znajo otroci vračati, če v teku leta prav sprejemajo. Izreden dogodek pa je bila zaključna proslava v Dolini. Tam je agilni ravnatelj združil vse šole svojega področja. Tako so imeli številni Dolinčani priliko videti veliko razstavo in akademijo osmih šol. Od nepozabne akademije omenimo le prekrasno pesem »Domovini«. Mala šolarica iz Ricmanj je to pesem tako občuteno in brezhibno deklamirala, da bi še Gregorčič ne želel boljše. Prav tako so se postavili boljunski šolarji s svojim ljubim »Trdoglavčkom«. Take velike prireditve, ki nudijo občinstvu toliko zdravega veselja, nevsiljivega pouka in pravega užitka, niso samo v čast prirediteljem ampak tudi šolarjem. Po tako lepem šolskem letu, po tako krasnih šolskih proslavah je želja vseh zavednih Slovencev

le ta, da bi naša učeča se mladina na tej poti nadaljevala in tako sebi gradila srečo in dom.

Velik uspeh „Divjega lovca“ na Repentabru

Nedelja je bil lep sončni dan. Kljub temu, da je bilo nekoliko vroče, so začeli prihajati na Repentabor ljudje v večjih skupinah takoj v popoldanskih urah. Prijazni grič je postajal vedno bolj živahen. Avtobusi so vozili kar naprej in na obrazih ljudi je bilo videti zelo veselo razpoloženje. Niti namerne prireditve drugod, ki naj bi odvrgle ljudi od Repentabra, niti članek v Demokraciji, ki je indirektno do-povedoval ljudem, naj se ne udeležijo prireditve Slovenskega odra, nič ni preprečilo ljudem, da bi ostali doma. Le tistih nismo videli, ki jih je vezala stroga strankarska disciplina. Prireditve je bila manifestacija slovenske besede. Italijanski izletniki, ki so prihajali na Repentabor in zavezniški častniki in vojaki kar niso mogli razumeti, da se zbira na slovenski kulturni prireditvi na Svo-bodnem tržaškem ozemlju preko dva tisoč ljudi.

Udeleženci so bili s predstavo zelo zadovoljni in so odhajali na svoje domove z novimi močmi in novim navdušenjem za slovensko narodno stvar. Igralcem gre vse priznanje, prav tako pa tudi komornemu zboru »Škrjanček«, ki je poživljal vso igro z lepim, ubranim petjem. O predstavi sami bomo še poročali v strokovni oeni.

Tako je doživel Finžgarjev »Divji lovec« novo zmagovalstvo na Primorskem. Res, da je igra že nekoliko stara, a je našemu ljudstvu izredno všeč. To je res prava ljudska igra.

Med udeleženci so bili slovenski duhovniki, ki so prišli s svojimi farani. Bili so delavci, kmetje, otroci in vsem je igra nekaj nudila. Predstave se je udeležil tudi starešina slovenskih advokatov v Trstu, večletni predsednik Cirilmetodove družbe, znani prosvetni in narodni delavec, dr. Josip Abram. Po predstavi se je zelo laskovo izrazil o prireditvi.

Tako je prinesla slovenska prireditve na prostem novo zmagovalstvo slovenski misli in je pustila daleč za seboj vse ozke strankarje, ki ne preneajo ničesar, nad čemer ne bi držali svoje pokroviteljske roke.

Ob priliki predstave je izšel tudi program v izredno lepo urejeni knjižici z naslovom Slovenski oder. V brošuri je mnogo bogatih in dragocenih misli naših prosvetnih in kulturnih delavcev.

vedel — da se Vam v duši morda budi duhovniški ali redovniški poziv. Vedite, dragi prijatelj, da taka izpoved tesno zveže dve duši, a nalaga tudi mnogo dolžnosti! In jaz sem v prvi vrsti duhovnik, zato imam nalogo, da Vas poslušam in Vam pomorem poiskati pravo pot v bodočnost.

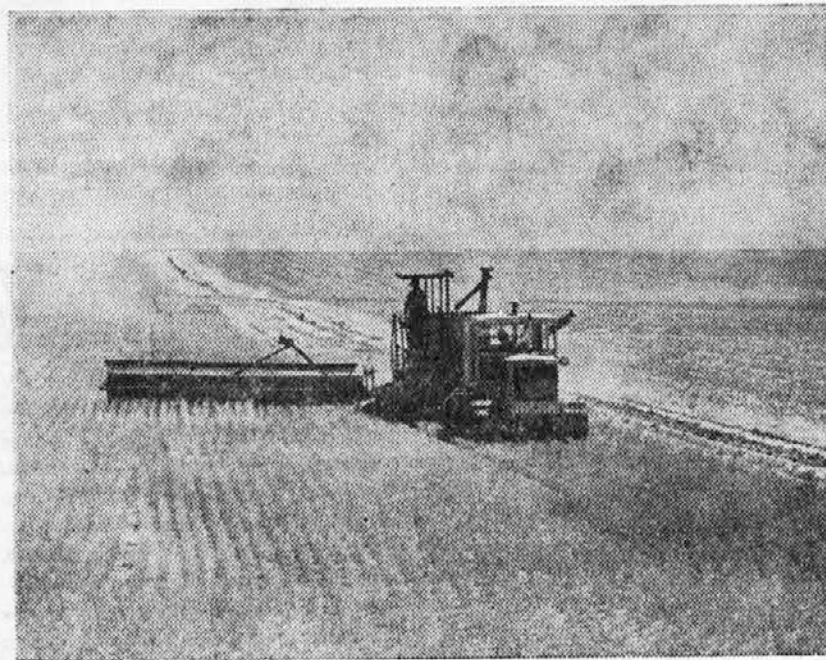
V zadnjih dveh pismih pravite, da Vas duhovniški stan mika in straši obenem.

S temi besedami ste nevede izrazili občutek, ki ga ima sleherni duhovnik: Sveti Vincenc Pavelski je večkrat dejal: »Ako bi bil vedel, kaj se pravi biti duhovnik, se nikdar ne bi dal posvetiti!«

Pa saj boste že še sami spoznali, da kadar stoji človek na razkrižju in se odloča, tedaj postavi Bog za njim neko skrivnostno silo, ki ga nagne k odločitvi. Teko se ta odločitev za vojaščino, drugi se poroči in tretji postane duhovnik...

Vendar je razlika, kajti prva dva poklica Vas vodita po navadni, štirinajst doli, koder hodi največ ljudi,

Dobra žetev v Ameriki



Kmetje v ZDA so imeli skoraj rekordno žetev, drugo največjo žetev v zgodovini svoje države. Kmetijsko ministrstvo ZDA (10. V. 1949) je poročalo, da znaša celotni pridelek zimske žetve 1.021.000.000 bušlov (približno 29 milijonov ton žita); samo 1.300.000 ton manj kot l. 1947. Žetev se je začela v jugozahodnih krajih in se hitro pomika proti severu. Letos je bilo posejano z žitom mnogo več zemlje, kakor kdajkoli prej in sicer 27.828.000 hektarjev zemlje. Povprečni pridelek na 1/2 ha zemlje je bil 18,4 bušl. (okrog 521 kg na 1/2 ha), l. 1948. 18,7 bušl., leta 1947 19,5 bušl. Povprečni pridelek v prejšnjih 10 letih 1937-46 je bil 16,6 bušl. na 1/2 ha. Predvidevana pomladanska žetev bo dvignila celotni letošnji pridelek na 1.312.000.000 bušl., 5 milijonov bušl. manj kot l. 1947. Bogata žetev bo omogočila izvoz večje količine žita v potrebne dežele.

Kmečka opravila v avgustu

DAVKI: Avgustov obrok davkov zapade v dnehi od 10. do 18. V teh dneh ali pa prej plačaj; če zamudiš le en dan s plačilom, moraš plačati 2% več, če pa zamudiš 4 dni, moraš plačati celo 6%. Se ne izplača zamujati. Itak moraš plačati!

NA DOMU: Kar smo svetovali za prejšnji mesec, velja tudi za tega. Sonce je zdravje, snaga pa zdravnik. — Si prečistil in razkužil shrambe in kašče, kamor spravljáš prideleke? Če si že pobral krompir, ali si ga dobro prebral, da ne boš imel v shrambi gnilega, nagnitega ali drugače poškodovanega. Preberi krompir večkrat. Ni slabo, če krompir poprašiš z apnenim prahom. — Če nisi krompirja še pobral, ne nosi v shrambo vlažnega, temveč pusti ga par ur na soncu, da se osuši. Ako si spravil kako zrnje, bodisi žito ali fižol, si li poskrbel, da ti ne bodo molji in žužki delali škode? Prah »Geigy 33«, ki je napravljen na podlagi DDT uniči škodljivce v zrnju. S 100 grami prahu obvaruješ 100 kg zrnja. — Če imaš v kleti

prazne sode, glej, da so osušeni, zažveplani in zabiti. Ne pusti jih kje na vlagi, da ne splesnijo. — V kleti ne drži kisa, ne skisanega vina, ker drugače boš tudi drugo leto imel kisló ali cikleno vino. Tudi slanina in sploh meso ne spada v klet, kjer je vino. — Hlev skidaj vsak dan, ker gnoj kvari zrak. Ne krmi ugrete detelje ali otave, ker je nevarnost za napenjanje. Vsaj zvečer privošči živini malo izprehoda, malo paše. — In prašiče pereš redno? Vsak dan jih bi moral oprati, potem bodo ješči, živahni, razvijali se bodo in ti jih boš vesel. Sveže, a ne ugrete detelje jim pa le privošči. So li cepljeni proti rdečici? Dogovori se s sosedi in pokličite živinozdravnika. — Ali že kaj misliš na jesensko setev? Kakšno pšenico misliš sejati in s čim ji pognojit?

NA VRTU ne zmanjka dela nikoli; uničevanje plevela, pletev in zalivanje so na dnevnem redu. V tem mesecu seješ zgodnje zelje — vrzotine (ekspres, etampes itd.), seješ špinačo in motovilec, zimsko endivijo, lahko pa seješ tudi še ra-

dič — zelen in rdeč, cikorijo, tudi peteršilj. Na prazna mesta zasadi brokole, kapus, ohrovt (vrzote). Lahko seješ tudi poletno čebulo, katero boš novembra presadil, maja pa boš imel že pridelek. — Imaš na vrtu kaj cvetlic? Lahko še cepiš vrtnice v oko.

V SADOVNJAKU poberi vse sadje, ki pade z dreves. Lahko na-praviš suše, ostanke pa pokrmi prašičem. Ne puščaj gniti sadja pod drevesi, ker s tem množiš razne škodljivce in bolezni. Ne meči odpadlega sadja na gnoj; kar je dobre-ga, pokrmi, gnilo pa vrzi v ogenj. — Si že začel cepiti v speče oko? Še ta mesec imaš čas. — Če obiraš sadno drevje, ne puščaj na drevesu nikakih plodov: pazljivo oberi vse, ker s plodovi na drevesu je isto kot z odpadlimi.

NA NJIVI: Kaj si sejal za pšenico in za krompirjem? Krmsko repo lahko še seješ. Ta mesec boš tudi sejal deteljo inkarnatsko (ruso deteljo), da boš imel maja, mogoče celo aprila, na razpolago mnogo tečne sveže krme. — Si pregledal, kako kaj raste korusa? Jalovo — brez kiasa — odstrani, enako pa tudi snetljivo. Slednje ne vrzi kar v jasli, temveč odstrani gobave dele in te sežgi. Slabo delaš, če gobave dele puščaš na njivi ali če jih vržeš v gnoj, ker s tem bolezen samo širiš. — Činkvaninu, pesi, repi in zelju bi še vedno koristila gnojnica: seveda jo razredči nekoliko z vodo.

VINOGRAD bi moral biti v av-gustu lepo okopan, pod trtami ne bi smelo biti nobenega plevela. Saj to veš, da je plevel pravo leglo za oidij, ki letos škoduje mnogo več kot peronospora. Kazalo bi celo sedaj še enkrat žveplati. Z žveplanjem pa je tako: kdor ni žveplal prvič dovolj zgodaj — ko so po-ganjki komaj ped dolgi ali še manj — se bo pozneje skoraj zaman boril proti oidiju. — Pazi, da imajo letos sajene cepljenke zdravo listje. Le cepljenke z zdravim listjem bodo imele zdrav les, ki bo tudi pravečasno dozorel. Še enkrat jih poskrbi z modro galico. Ne gnoji več cepljenk z gnojico ali kakšnim drugim dušičnatim gnojilom, ker bi les pozneje težko popolnoma dozorel. — Si cepil trte v speče oko? Še kakšen dan imaš časa za to opravilo. — Predvsem pa pasi, da v vinogradu nimaš plevela!

NA SENOŽETI boš kosil otavo. Kositi moraš dovolj zgodaj, če hoš češ imeti še jesensko pašo. To pa itak veš, da moraš kositi takrat, ko je detelja v cvetju in enako tudi trava, ker takrat košena krma bo imela največ redilnih snovi. Saj sla-me imaš dovolj od pšenice, ali pa jo

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Predragi Dominik!

Zdi se mi, da menda ne prejimate mojih pism, ker me tako po krivici dolžite, da Vam ne pišem? Povem Vam, da sem Vam pisal vsak teden — le natanko preberite! — prav vsak teden! Pisal sem Vam kot prijatelj in duhovnik.

Ali bo to pismo imelo več sreče? Upam, da bodo tudi vsa druga pisma, ki so najbrž kam zašla, nekega lepega dne priromala v Noirmoutier, da ne boste mogli reči, da Vas je Vaš župnik čisto pozabil; saj veste, da to ni mogoče.

Vas naj bi pozabil? Nikdar in nikoli ne! Preveč ste se zanesli name, da bi Vas prepustil nevarnosti, ki groze bogatcem!

Ko sva se poslavljala, ste mi za-peli — kar sem sam že zdavnaj

vedel — da se Vam v duši morda budi duhovniški ali redovniški poziv. Vedite, dragi prijatelj, da taka izpoved tesno zveže dve duši, a nalaga tudi mnogo dolžnosti! In jaz sem v prvi vrsti duhovnik, zato imam nalogo, da Vas poslušam in Vam pomorem poiskati pravo pot v bodočnost.

V zadnjih dveh pismih pravite, da Vas duhovniški stan mika in straši obenem.

S temi besedami ste nevede izrazili občutek, ki ga ima sleherni duhovnik: Sveti Vincenc Pavelski je večkrat dejal: »Ako bi bil vedel, kaj se pravi biti duhovnik, se nikdar ne bi dal posvetiti!«

Pa saj boste že še sami spoznali, da kadar stoji človek na razkrižju in se odloča, tedaj postavi Bog za njim neko skrivnostno silo, ki ga nagne k odločitvi. Teko se ta odločitev za vojaščino, drugi se poroči in tretji postane duhovnik...

Vendar je razlika, kajti prva dva poklica Vas vodita po navadni, štirinajst doli, koder hodi največ ljudi,

duhovniški pa Vas pelje po izjemni poti in zato tudi zahteva, da človek natančno preudari vse razloge, ki ga nagibljejo k temu stanu.

Zase morem reči, da nikdar nisem storil, kar bi bil sam hotel.

Poslednjič sem storil, česar nisem mislil storiti.

V mladosti sem sanjal o vojni akademiji in o politehniku. Ko sem govoril s tovariši, ki so me obiskovali v zavodu, sem poželjivo pogledoval perjanice vrh kap in mislil sam pri sebi: »Čez dve leti boš tudi ti nosil takšno obleko!« V govorilnici sem videl sestre svojih znancev, pa sem si dejal: »Čez nekaj let bo tale mogoče moja žena?«

Dokončal sem šole... Tedaj pa začnem bruhati kri, vsak večer me je napadla vročina... Prišel je zdravnik in mi preiskal pljuča in srce. V zrcalu sem videl, kako se je namrdnil! Še isti večer sem zdrobil šipo na omarici, kjer so bila zdravila, da bi prišel do listka, ki ga je napisal zdravnik. Čital sem, da me čaka gotova smrt...

Odpravim se k prijatelju, ki se je v »Hotel-Dieu-ju« učil medicine in ga vprašam: »Ti, če dvajsetletnega mladeniča vsak večer kuha vročica in se celo noč poti in bljuje kri — — —«

»Potem ne bo več dolgo tlačil zemlje!« mi seže prijatelj v besedo. — »A čuj, pojdi z mano, boš videl pljuča nekega prav takega bolnika, o kakršnem govoriš!«

Stopila sva v sobo za seciranje.

»Ali si pripravil pljuča št. 27?« ustavi tovariš služabnika.

»Da, v vodi so.«

Videl sem pljuča št. 27. in prijatelj mi je pripovedoval, da je onega človeka večer za večerom napadala vročina, da se je ponoči potil in bruhal kri!...

Drugi dan sem pospravil svoje matematične knjige in pisal vodji Issyškega semenišča, (V Issyju, mestecu blizu Pariza, je semenišče pariške nadškofije) če bi me sprejeli v bogoslovje.

Hotel sem iti v semenišče, da bi

se lepo pripravil na smrt. V dnevniku, ki sem ga pisal prvi dve leti v bogoslovju, menda ni strani, kjer ne bi stale besede: »Vsak dan si bliže grobu... vsak dan se mi bolj približuješ!... Čutim, da tudi druga polovica pljuč že razpada!...«

Strašna mora mi je sedela za vratom in me davila, davila... Tudi največjemu sovrazniki ne bi privoščil takega trpljenja.

In glejte, še danes živim!

Bog mi je odtegnil vse stvari, za katerimi sem v svoji nerazodni mladosti stegoval roke. Mislil sem, da je v tem »vsa sreča«, pa je bila komaj senca sreče!... Tudi pozneje me je Bog vodil in me navračal proti oltarju. A povem Vam, da sem bil tako navezan na svet, da res nisem imel veselja do duhovniškega stanu.

Ljubi Dominik, zdaj pač vidite, da Vam govorim iz srca k srcu... Pa, ko sem Vam že začel razkrivati svojo preteklost, Vam bom odkril še svojo notranjost. Znaniti menite, da se za to ves žrtvujem za patro-

boš imel od koruze. Koruzi na njivi lahko odstraniš in porabiš za krmo liste pod klasom, onega ob klasu in vse nad njim pa pusti pri miru, posebno če so še zeleni. Snov, ki debeli zrnje, se namreč stvori v zelenih listih in od tam potuje v klas in v zrnje. Brez listov ni zrnja.

Svetovne zaloge pšenice so večje kot lansko leto

Po podatkih poljedelskega ministrstva Združenih držav imajo 4 glavne države izvoznice letos večje zaloge pšenice namenjene za izvoz in za rezervno. Te države so: Zdrus-

žene države, Kanada, Argentina in Avstralija. Zaloge pšenice so znašale 1. maja leta 1949 približno 18.900.000 ton več kot lansko leto. Prihodek pšenice v poljedelskem letu 1949-50 cenijo v Združenih državah približno na 44.145.000 ton. Po dosedanjih predvidevanjih bo evropski pridelek pšenice, brez Sovjetske zveze, v letu 1949 manjši kot v letu 1948. Raven pridelka leta 1948 je bila samo za 8% manjša od povprečne ravni let 1935-1939. Povprečni pridelek rži bo verjetno za 13% nižji kot pred vojno. Vendar pa bo pridelek pšenice in rži znatno večji kot v letu 1947.

kmetom. Čeprav navedeni člen ustave izrecno trdi, da »država štiti in podpira malega in srednjega kmet«, je vsa gospodarska politika proti njim. Medtem ko prejema sovrhozi kamione umetnih gnojil, ne more dobiti samostojni kmet niti peščice teh gnojil. Medtem ko v združenih hlevih postiljajo živini z otrobi, ne dobi privatnik otrobov niti za bolno živino. Samostojni kmet nima živilskih nakaznic, zato je prisiljen, da se hrani samo s svo-

jim pridelkom; samostojni kmet nima kart za obleko in orodje; vse to more kupiti le na kupone, katere pa dobi za oddajo pridelkov po vzanih cenah. Sedaj so javili, da bo do ukinitve sistema kuponov in tako bo samostojni kmet brez vsake možnosti nakupa obleke in drugih nučnih gospodarskih potrebščin, zlasti orodja in opreme. Brez obleke, opreme in orodja pa kmet ne bo mogel obstajati in je tako prisiljen, da izroči še zemljo državi.

Kdor želi zaposliti za eno teh mest za poskušajo, naj vloži prošnjo z vsemi predpisanimi prilogi na prefekturo, v kateri stalno biva. Vse potrebne informacije dobijo interesi v kabinetni pisarni (Ufficio di Gabinetto) na prefekturi v Gorici.

Proti sladkorni bolezni

V bolnišnici pri Rdeči hiši so otvorili oddelek proti sladkorni bolezni (antidiabetični center), ki posluje v delavnikih od 8. do 9. ure. Ta center bo pregledoval in zdravil vse na sladkorni bolezni obolen osebe. Kogar bo center priznal za bolnega, bo lahko kupil zdravilo insulin po državni ceni v bolniški lekarni dnevno od 9. do 12. ure.

Za železničarje

Ukaz ZVU štev. 153 določa, da morajo državni železniški delavci plačati ustanovi »Mutua Sanitaria tra i Ferroviari dello Stato« 3 odstotni prispevek. Upokojenci bodo plačali 1 in 1/2% njihove pokojnine, če bodo še nadalje vpisani v »Mutua Sanitaria tra i Ferroviari dello Stato«. Ta ukaz bo zvišal prispevke železniških delavcev in železniške uprave do iste višine, kot jih zdaj plačujejo drugi državni namščenci za zavarovanje proti boleznim. Zaradi tega se bodo znatno znižali prispevki ZVU na anglo-ameriškem področju STO-ja za kritje primanjkljaja ustanove »Mutua Sanitaria«. Ukaz ima učinek že od 1. julija 1949.

Politična vzgoja in nogomet

List »Moskovski boljševik« poroča, da je moskovska nogometna organizacija »Spartak« izgubila igro z leningrasko organizacijo »zaradi uslužnosti«. Nato pa piše: »Ker moskovska nogometna organizacija »Lokomotiva« zanemara politično vzgojo svojih članov, zato njeni člani ne dosegajo stalnih uspehov«. Niti torej športskih uspehov brez politične vzgoje, seveda leninistične marksistične.

Zahvala

»Milena Paljk iz Trsta se zahvaljuje častitlim duhovnikom in vsem družbenim in prijateljskim za tolažbo ob priliki težke izgube matere Jožefe, ki je nenadoma preminula 14. t. m. v Velikih Zabljah. Zahvaljuje se vsem za svete maše in molitve za pokojnico.«

D A R O V I

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Paljk Milena iz Trsta, namesto venca na grob pok. matere Jožefe Paljk iz Velikih Zablaj 86 1000; Brajnik Julita, Male Rojce — Štanz drež 110.— lir.

Bog povrni!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Novice

Z veseljem popravljamo

V našem listu od 6. t. m. smo poročali o žalostni smrti Marije Legiša iz Jamelj, ki je hotela priti k smrti postelji svoje umirajoče matere preko državne meje. Ker so se že tedaj javljale vesti, da Marija še živi, smo svoje poročilo zaključili: »Odkrito povemo, da bomo radi popravili svoje poročilo. Treba je samo dokazati, da Marija še živi. To nas bo veselilo in bomo o tem raje pisali, kot o njeni strašni smrti. Prejšnji teden sta »Primorski dnevniki« in »Soča« z velikim hrupom poročala, da je Marijin oče v Jamljah dobil od svoje hčerke pisemno poročilo, da živi zdrava v Sarajevu in da bo v kratkem prišla na obisk k svojem. To pismo, ki ga je »Prim. dn.« v svrhu propagande objavil celo v faksimilu, nas je prav razveselilo in radi popravljamo našo žalostno vest, ki so nam jo potrdili številni verodostojni ljudje. Saj zahteva nesrečna meja toliko nedolžnih žrtv, da nas postaja kar strah. Naše veselje pa ni povsem neskaljeno, ker se nam nehoče vsiljuje misel, zakaj se ta presneta Marija ne vrne domov, k žalostni domači družini in bo treba na nje no vrnitev čakati baje še do božiča?!

Nova maša v Brdih

Svoječasno smo poročali, da so bili letos v Ljubljani posvečeni v mašnike trije primorski bogoslovci. Eden izmed te trojice, č. g. Milan Sirk iz Dobrovega, je v nedeljo 17. t. m. pel svojo prvo sv. mašo v domači fari v Biljani. Slovesnost je potekla v najlepšem miru.

Zopet ubojstvo na meji

Naši čitatelji se gotovo še z žalostjo v srcu spominjajo naših poročil o strahotni noči, ki jo je preživela mala kraška Nova vas, ko je hotel velik del njenih prebivalcev zbežati preko državne meje, a se namera ni v celoti posrečila. Posledica je bila, da so jugoslovanske oblasti več ljudi — baje 16 — odgnale v zapore v Solkan. Pred dnevi so nekaj teh aretirancev izpustili,

med njimi tudi Miroslava Pahor, čigar žena je v oni usodni noči s hčerko pribežala v Italijo. Ves prejšnji teden od hrepenenja, da bi se združil s svojo družino, je nesrečni Pahor hotel prekoračiti mejo. Toda sreča mu ni bila naklonjena: obmejna straža ga je opazila in pokosila z mitro. Tako nova krvava žrtev priča o brezsrčnosti komunizma in njegovih opričnikov.

O žalostni Pahorjevi smrti gre pa še druga vest. Po tej govorici so ga izpustili ob 9. zvečer v Solkanu. Dobil je kolo in se odpeljal proti Novi vasi. Ob kalu v Opatjem selu, kjer se nova cesta približa meji, ga je zadel in ubil zahrbtnen strel.

Beguncem v znanje

Iz urada mednarodne organizacije za begunce (IRO) v Gorici smo izvedeli, da je podaljšan rok za dvig osebnih izkaznic do 31. avgusta. KDOR NE VZAME TE IZKAZNICE, GA IRO NE PRIZNAVA ZA VPISANEGA. NI PA VEČ OBVEZNO PREDLOŽITI IZKAZNICO KVESTURI. Do tega dne se sprejemajo tudi prijave novih beguncem.

Bogoskrunstvo

Iz raznih krajev Slovenije, tudi iz primorskega področja, poročajo, da so prejšnji teden ponovno oskrbnili mnogo kapelic in sv. znamenj. Znamenja so porušili, iz kapelic so pa pobrali križe in sv. podobe. Bogoskrunstvo se je izvršilo ponoči na povelje komunistične partije, zagrešili so ga mladi suroveži.

Cirkus Medrano

Ves prejšnji teden je gostoval v Gorici velik cirkus Medrano, ki uživa v svetu sloves solidnega tovrstnega podjetja. Ta svoj sloves je potrdil tudi pri nas. Predstave so bile zanimive in privlačne ter so prve večere napolnile obsežni šotor do zadnjega kotička. Tudi živalski material je lep in skrbno negovan.

Razpisana mesta

Uradni list je objavil natečaj za 11 službenih mest (skupina A — stopnja 10) v državnih arhivih.

Pri Devici Mariji v Dolu

(Praznik sv. Cirila in Metoda)

Ker se nihče noče oglasiti, naj bo pa meni dovoljeno, da se, čeprav nekoliko zapoznelo, javim s kratkim poročilom o lepi cerkveni pobožnosti, ki smo jo imeli v naši novi duhovnišiji v nedeljo 10. t. m. Predpoldne je mnogo vaščanov pristopilo k sv. zakramentu, potem je bila slovesna sv. maša z lepim petjem. Popoldanska slovesnost je bila namenjena spominu sv. Cirila in Metoda, ki sta poleg Device Marije zavetnika naše duhovnije. Pri blagoslovu, kateriga je zelo povzdignilo ubrano petje našega zbora, smo slišali lep govor o naših dveh bratih — apostolih. Po zaključku cerkvenega slavlja smo se zbrali v prijateljski družbi in smo med prepevanjem narodnih pesmi preživeli nekaj prav prijetnih ur. Bil je lep dan in smo prav srčno hvaležni vsem, ki so pripomogli, da je tako lepo izpadel, zlasti našemu pevskeemu zboru in njegovemu pevovodji g. župniku Špacapanu.

Odlomek iz pisma primorske matere, ki živi v Titovem rajju

... Ti me dobro poznaš in veš, da nisem nikdar omahovala. Toda, kar doživljamo sedaj, je zlomilo tudi mene in se me že polašča obup. Poleg tega, da otrokom pogosto nimam dati kaj jesti, jim tudi nimam kaj obleči, jim ne morem dobro oprati niti tiste obleke, ki jo imajo, in jim skoro ne morem osnažiti tistih revnih čevljev, ker nimam krtač. Če jih hočem počesati, moram k sosedu po glavnik, pa še tega malokdaj dobim, ker ga bo kmalu rabila vsa vas.

Ko bi ne imela trdne vere, bi otroke poslala kar na drugi svet in jih rešila tega nepopisno bednega življenja. Če pa bi mi jih hotel Bog vzeti, bi ne potočila za njimi nobene solze, čeprav jih imam tako rada,

vzvišenejšje je življenje duhovnika, za katero me je določil Bog!

In kako zanimivo, lepo in privlačno je duhovnikovo življenje! Vsako nejasno čustvo lahko spremeni v molitev. Včasih v enem samem dnevu doživi vso srečo in bedo človeškega življenja. H krstu mu prinesejo milega in težko pričakovane ga otročičke, nato ga kličejo k umirajoči materi; sprejel je dar uboge vdove in srečal raztrgano dušo prevzetneža, ki mu gre v tem trenutku vse po sreči; dal je odvezo zemeljskim angelom in stopil tudi v blato, da je iz njega rešil revne in usmiljenja vredne duše...

Vedno ima jasno pred očmi, kako nestalna je človeška sreča, in vsak hip, ko se bliža čas najsvetejše Daritve, hvali Boga, da ga ni pustil, da bi iskal sreče v zemeljskih stvarih, marveč je dal njegovemu življenju višjo ceno s tem, da mu je pokazal nadnaravni cilj...

A pomislite tudi, kakšno odgovornost ima duhovnik!... Zato se človek res ne sme prenehati in pri

vstopu v duhovniški stan ga ne sme voditi nobena druga misel, kakor da hoče delovati kot apostol in deliti dobroto.

V naših rokah je vedno blagor duš; od naših odločitev je odvisna smrt ali življenje. In koliko brhkih mladeničev je danes na svetu, ker sem nekoč odločno pokaral njihove matere, ki niso marale otrok!

Mi krščujemo in poučujemo v sveti veri, poročamo in pomagamo bolnim in umirajočim.

Kdor hoče biti duhovnik, mora imeti res mnogo srca, ki ga pa mora držati z obema rokama, da mu ne zaide na napačno pot. Prav vsak dan mora prenesti brez števila odločitev.

Zato tudi vedno tako goreče molim za Vas... za Te...

Če imaš poklic, Dominik, varuj in neguj ga kakor dragoceno mladiko, iz katere se bo nekoč razbohotilo veličastno drevo, pod katerim bo našlo zavetje mnogo duš.

Če pa nimaš poklica, potem se potruj, da boš pošten in trden kri-

stjan. Zvesto izvršuj vse verske vase, ki so najtrdnjše opora vsakega nadnaravnega življenja. Če ne čutiš v sebi duhovniškega poklica, si prejel sicer le en talent, vendar glej, da vsaj tega ne boš zakopal!

Zategadelj tudi vedno pazljivo spremljam tvoje duševno življenje. A Bog varuj, da bi hotel le količkar vplivati nate; niti toliko ne, kolikor bi moral, ko si včasih tako omahljiv in neodločen.

Vidim, da imaš dobro voljo in da zvesto iščeš pravo pot v življenje. Zaradi tega upam, da naju Bog ne bo zapustil.

Trdno sem prepričan, da Te bodo tvoja načela in pošteno življenje privedla tja, kamor Te kliče Bog. Potem bi se izpolnila tvoja najsrečnejša želja in Ti bi dosegel neprecenljivo čast, da bi mogel služiti Njemu...

Tukaj ga ustavi gospa Yholdy, ki je stopila v kuhinjo.

»E-e-e, Rožica, ko bi videli, kakšno pisemce je spet priromalo! In kako dolgo je! Ta črnosuknjež sploh ni

več človek, temveč zverina. Če ne morete zaspati, kar tole čitajte! Ko pa se prebudite, vas čakajo še tri pisma! Možakar je namreč zelo previden, pa je rajši napisal več pisem.«

Gospa vzame pisma. Ko odpre prvo, se ji usujejo iz ovoja še sveže cvetlice. Kar ostrmela je.

»O, nikar se nič ne vznemirjajte! jo miri ujec, to mu pošiljajo otroci... Ej, ko bi mu jih poslala Lolita, Lolita!... Sicer pa Vam naznanjam, da sem jo povabil drevi na večerjo.«

»Res? To bo še največ vredno! Izvrstna misel!«

»Ali sem že kdaj slabo iztuhtal? Poglejte tale pisma: ako ne bi bilo mene, bi vsa prišla v roke nesrečnemu Dominiku in kmalu bi imeli pred sabo drugega črnosuknježa! Zdaj pa ni več nobenega strahu.«

Za tem prav imenitno odkrije veliki lonski lonec in glasno cmakaje požira vonj, ki se je dvigal iz njega, ter se zasmeje:

»Vidite, Rožica, poleg ljubezni jo na tem svetu samo še takšna jed kaj vredna!« (Dolje)

naž, ker mi tako delo prija?... A ni tako, marveč, ker čutim sam pri sebi, da to hoče Bog in da se za takšna zaslužna dela prav malokdo navdušuje.

Noben dogodek v človeškem življenju ni brez pomena. Vsi se stikajo v enem cilju, le da mi ljudje tega ne zaznamo kakor popotnik, ki ne razume, čemu ima cesta toliko ovinkov, dokler ne pride na vršek, odkoder ima jasen razgled.

Tudi jaz sem sanjal kakor drugi ljudje in si v sanjah slikal lepo prihodnost.

Bog pa je razblinil moje sanje... Torej sem se prevaril in nisem prav delal, kajti kdor se upira Bogu, nikdar nima prav.

In kadarkoli so me razmere ali kaj drugega privedle bliže cilju — četudi sam nisem vedel — je vsaki krat Bog posegel vmes, da sem tu pa tam prav hudo občutil njegovo roko.

Ko bi bil ostal v svetu, bi bil živ morda prav pošteno in lepo. Ali koliko koristnejše, plodovitejše in